

Thực hiện đạo đức kinh doanh và trách nhiệm xã hội trong quá trình trồng, chế biến và sử dụng cây thuốc nam

Trong giai đoạn hiện nay, phát triển sản xuất theo chuỗi giá trị sản phẩm hàng hóa là xu thế tất yếu và không thể thiếu sự tham gia của các hộ dân, cá thể. Đây là hướng đi bền vững giúp nâng cao hiệu quả sản xuất và thu nhập cho nông dân, đảm bảo cho các tác nhân tham gia trong chuỗi giá trị chia sẻ quyền lợi, trách nhiệm với nhau, điều tiết cung cầu thị trường và truy xuất nguồn gốc sản phẩm.

Tổ chức sản xuất, tạo liên kết chặt chẽ giữa các hợp tác xã (HTX) với HTX, HTX với doanh nghiệp trong sản xuất, chế biến và tiêu thụ dược liệu; phối hợp với người dân, chính quyền địa phương xây dựng, phát triển vùng sản xuất nguyên liệu các loài cây thuốc theo quy hoạch, đặc biệt đối với những loại dược liệu đang có nhu cầu lớn, phù hợp với điều kiện sinh thái và địa lý của từng địa phương là vấn đề cần được quan tâm phát triển.

**Toàn cảnh Hội thảo chia sẻ kinh nghiệm thực hành đạo đức kinh doanh và TNXH
Dự án “ Nâng cao năng lực quản trị chuỗi giá trị cây thuốc nam(Ảnh MH)**

Để phát triển tốt chuỗi giá trị sản phẩm dược liệu thì khâu sản xuất tạo ra sản phẩm an toàn theo quy chuẩn là rất quan trọng và đây cũng là trách nhiệm của những người trực tiếp thực hiện (người nông dân, hộ gia đình). Trong khi đó, kỹ thuật canh

tác và quản lý chất lượng trong sản xuất cây dược liệu còn hạn chế. Cây dược liệu có yêu cầu khắt khe về kỹ thuật canh tác, vừa đảm bảo hàm lượng hoạt chất, vừa đảm bảo năng suất và yêu cầu vệ sinh an toàn thực phẩm rất cao. Tuy nhiên, việc nghiên cứu về thành phần sâu, bệnh hại trên cây dược liệu, quy trình canh tác tổng hợp, quy trình phòng trừ sâu bệnh hại chưa được thực hiện bài bản. Đa số người dân vẫn canh tác bằng phương pháp truyền thống như: chưa đầu tư chăm sóc theo đúng quy trình kỹ thuật, lạm dụng phân bón hóa học, chất kích thích sinh trưởng, thuốc bảo vệ thực vật đặc biệt là thuốc trừ cỏ (thuốc trừ cỏ cháy với mục đích làm khô sản phẩm và các chất hóa học trong bảo quản)..., gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến sức khỏe con người và ô nhiễm môi trường sống; chưa quan tâm, chú trọng đến việc sản xuất theo tiêu chuẩn hữu cơ, sử dụng các sản phẩm sinh học trong canh tác, thời gian cách ly...

Trách nhiệm của người dân, nhà sản xuất, HTX, doanh nghiệp thực hiện đạo đức kinh doanh và trách nhiệm xã hội trong quản trị chuỗi giá trị cây thuốc nam là rất quan trọng và cần sự vào cuộc tham gia của cộng đồng xã hội, đó là thực hiện các khâu trong quá trình trồng, chăm sóc, khai thác, chế biến, bảo quản và đóng gói đến tay người tiêu dùng phải đảm bảo theo quy trình sản xuất an toàn hoặc theo tiêu chuẩn Vietgap/Globalgap hoặc tiêu chuẩn hữu cơ hoặc tiêu chuẩn của tổ chức, doanh nghiệp yêu cầu.

Trách nhiệm của người trồng dược liệu:

Áp dụng đúng kỹ thuật trồng trọt từ khâu lựa chọn giống, đến quá trình chăm sóc, thu hái bảo quản cây thuốc.

Quản lý dịch hại tổng hợp IPM: Nghĩa là ưu tiên sử dụng các biện pháp phòng trừ tự nhiên; biện pháp sinh học; biện pháp canh tác; biện pháp cơ giới/vật lý; cuối cùng là biện pháp hóa học. Sử dụng thuốc bảo vệ thực vật theo nguyên tắc 4 đúng: Đúng thuốc, đúng liều lượng, đúng thời điểm và đúng phương pháp. Việc sử dụng thuốc bảo vệ thực vật (BVTV) có trách nhiệm giúp nông dân lựa chọn đúng thuốc, giảm chi phí lao động, sản xuất bền vững hơn, cải thiện tính an toàn cho nông dân, cho người sử dụng, cho cây trồng và môi trường. Ưu tiên sử dụng các loại thuốc BVTV, phân bón, chất bảo quản, bao bì có nguồn gốc sinh học, sản phẩm hữu cơ thân thiện với môi trường. Ứng dụng công nghệ cao trong sản xuất.

Trách nhiệm của đại lý thuốc BVTV:

Phải có trách nhiệm để đảm bảo rằng các khuyến cáo đưa ra là có lợi thực sự cho khách hàng. Các sản phẩm thuốc BVTV không gây hại cho người phun thuốc, không gây hại cho môi trường, những người khác và tài sản của họ, không gây tổn hại đến uy tín của đại lý. Phải trung thực và chính xác thông báo cho người nông dân/khách hàng biết về các sản phẩm đang được bán về các nguy cơ hay bất kỳ vấn đề khác có thể xảy ra. Ngược lại, người nông dân cũng phải có trách nhiệm: sử dụng các sản phẩm bảo vệ cây trồng một cách thận trọng và an toàn.

Trách nhiệm của doanh nghiệp sản xuất chế biến dược liệu:

Doanh nghiệp cần có định hướng sản xuất và bảo đảm được đầu ra; bảo đảm sản xuất ra dược liệu có chất lượng tốt từ sự đầu tư đầy đủ về giống, kỹ thuật trồng trọt, thu hái, chế biến và bảo quản; liên kết với nhau thành một tổ hợp hay hợp tác xã để có vùng trồng cây thuốc quy mô, diện tích lớn, chấm dứt tình trạng manh mún, riêng lẻ.

Các cơ sở sản xuất, kinh doanh thuốc phải có trách nhiệm chú trọng đầu tư nghiên cứu, ứng dụng thành tựu khoa học kỹ thuật vào sản xuất theo các tiêu chuẩn về “Thực hành tốt - GPs”, trong đó có thực hành tốt trồng và thu hái cây thuốc (GACP), bảo đảm chất lượng thuốc tốt, giảm giá thành sản phẩm, đáp ứng yêu cầu.

Có hiểu rõ trách nhiệm giữa các tác nhân trong chuỗi giá trị dược liệu, mới góp phần nâng cao nhận thức cho người dân, cho cộng đồng về đạo đức kinh doanh và trách nhiệm xã hội trong phát triển cây dược liệu gắn với thông điệp trách nhiệm người sử dụng, với bản thân, với xã hội. Hướng dẫn, đào tạo nông dân trở thành chuyên gia trong sản xuất, thay đổi tập quán canh tác cũ tiến tới nền canh tác bền vững. Tăng cường công tác dự báo, khuyến cáo trong sản xuất, đảm bảo cân đối cung cầu, hỗ trợ, hướng dẫn sản xuất theo chuỗi giá trị, trong đó quan tâm xây dựng thương hiệu, nhãn hiệu cho sản phẩm. Nghĩa là giúp cho người dân, doanh nghiệp tuân thủ việc sản xuất, chế biến các sản phẩm dược liệu đạt tiêu chuẩn an toàn, hữu cơ chính là góp phần bảo vệ sức khỏe cộng đồng, bảo vệ môi trường.

Ths. Vũ Thanh Nhã
Liên minh hợp tác xã tỉnh Yên Bái